

Къде си, Аляска?

ДЖОН ГРИЙН

Превод Александър Маринов

ЕГМОНТ

ЕГМОНТ
България

Всички права запазени. Нито книгата като цяло, нито части от нея могат да бъдат възпроизвеждани под каквато и да е форма.

Оригинално заглавие *Looking for Alaska*

Copyright © 2005 by John Green

All rights reserved including the right of reproduction in whole
or in part in any form.

This edition published by agreement with **Dutton Children's Books**,
a division of Penguin Young Readers Group, a member of
Penguin Group (USA) Inc.

Превод Александър Маринов
Редактор Петя Дочева
Коректор Петя Дочева

Издава „Егмонт България“
1142 София, ул. „Фритьоф Хансен“ 9
www.egmontbulgaria.com

Отпечатано в „Полиграфюг“ АД, Хасково, 2013
ISBN 978-954-27-0961-9

Преди това

Сто трийсет и шест дни преди това

Седмицата, преди да напусна дома си и Флорида и да зарежа незначителния си живот там, за да замина да уча в училище в Алабама, майка ми настоя да ми организира купон изпращане. Да кажа, че не очаквах кой знае какво, би означавало да подценя значително положението. Въпреки че почти насила ме накараха да поканя всичките си „приятели от училище“, тоест жалката групичка почитатели на театъра и обсебени от езика перковци, с които социалната среда в нашето училище ме задължаваше да седя в кънтящата столова, знаех, че те няма да дойдат. Майка ми обаче упорито отказваше да излезе от илюзията, че от години пазя в тайна от нея някакви несметни количества приятели: приготви купища сос от артишок, окичи хола със зелени и жълти знаменца – в цветовете на новото ми училище – купи двайсет и четири конфета и ги нареди по ръба на холната масичка. И когато онзи последен петък най-сетне дойде и багажът ми беше почти опакован, двамата с татко седнаха с мен на дивана в хола в 16:56 и търпеливо зачакаха пристигането на „Кавалерията по сбогуването с Майлс“. Въпросната кавалерия се състоеше от точно двама души: Мери Лоусън, дребно русо момиче с квадратни очила, и меко казано, набитото ѝ гадже Уил.

– Здравсти, Майлс – каза Мери и седна.

– Здравсти – отвърнах.

– Как изкара лятото? – попита Уил.

ДЖОН ГРИЙН

– Добре. Вие?

– Добре. Работихме в „Исус Христос суперзвезда“. Аз помагах за декорите, а Мери се занимаваше с осветлението – отговори Уил.

– Яко – кимнах многозначително и с това темите ни за разговор общо взето се изчерпаха. Можеше да поразпитам за „Исус Христос суперзвезда“, но 1) не знаех какво е това; 2) не ме интересуваше и 3) никога не съм бил особено умел в светските разговори. Мама обаче е способна да ги води с часове, така че положението стана още по-неловко – тя взе да разпитва колко са репетирали, как е минало представлението и имало ли е успех.

– Мисля, че да – каза Мери Елизабет. – Мисля, че дойдоха доста хора – Мери е от хората, които много „мислят“.

Накрая Уил рече:

– Ами ние се отбихме просто да кажем „довиждане“. Трябва да изпратя Мери до тях до шест часа. Приятно прекарване в новото училище, Майлс.

– Благодаря – отвърнах с облекчение. Единственото лошо от това никога да не дойде на купона ти е на него да дойдат двама изключително, безмерно неинтересни гости.

Тръгнах си, а ние с нашите във втренчихме в черния екран на телевизора. Искаше ми се да го включа, но знаех, че не е редно. Усещах как ме гледаха – очакваха да избухна в съзвон или нещо подобно, все едно не знаех от самото начало, че ще стане точно така. Само че аз *знаех*. Чувствах, че ме съжаляват, докато загребвах от соса от артишок с чипса, предназначен за въображаемите ми приятели, но всъщност те бяха за съжаление повече от мен – аз не бях разочарован. Моите очаквания се бяха сбъднали.

– Затова ли искаш да заминеш, Майлс? – попита мама.

Замислих се за миг, като внимавах да не я поглеждам в очите.

– Ами не – рекох.

– Защо тогава? – попита тя.

Не задаваше този въпрос за първи път. Мама не се и опитваше да скрие, че хич не ѝ е приятно да ме пусне да замина.

– Заради мен ли? – попита татко.

И той беше учил в „Кълвър Крик“, същото училище, в което отивах и аз. Както и двамата му братя, а и всичките им деца. Струва ми се, че идеята, да последвам примера му, му допаднаше. Чичовците ми разказваха колко известен бил татко в училището, защото успявал хем да върши пълни дивотии, хем да е отличник по всичко. Звучеше доста по-вълнуващо от живота, който водех във Флорида. Но не, не беше заради него. Не точно.

– Един момент.

Отидох в кабинета на татко и извадих биографията на Франсоа Рабле¹. Обичах да чета биографии на писатели, дори (както беше в случая с мосю Рабле) да не бях чел и ред от творчеството им. Разгърнах книгата в края и открих един подчертан цитат. „ЗАБРАНЯВАМ ДА ПОДЧЕРТАВАШ В КНИГИТЕ МИ“, беше ми повтарял татко хиляди пъти. Но как иначе човек може да открие онова, което търси?

– Да ви разкажа за този човек – рекох от вратата на хола, – Франсоа Рабле. Бил е поет. И последните му думи са: „Тръгвам да търся Голямото може би.“ Затова отивам. За да не се налага да чакам до сетния си час, за да тръгна да търся Голямото може би.

Това ги накара да млъкнат. Разбираха не по-зле от мен самия, че надали ще открия своето Голямо може би сред хора като Уил и Мери. Върнах се на дивана между двамата, татко ме обгърна с ръка и поседяхме доста време така в мълчание, докато вече не беше неловко да пусна телевизора. Вечеряхме сос от артишок и гледахме *History Channel*. Мисля, че определено можеше да бъде и по-зле.

¹ Франсоа Рабле (1483/94-1553) – френски монах францисканец, писател, енциклопедист, автор на „Гаргантюа и Пантазрюел“. – Бел. пр.

ДЖОН ГРИЙН

Сто двайсет и осем дни преди това

Във Флорида беше доста горещо, а и влажно. Толкова горещо, че дрехите залепваха за тялото като с лепило, а потта се стичаше по челото и влизаше в очите. Жегата обаче беше само навън, където по принцип излизах само за да се придвижва от едно място с климатик на друго.

С други думи, не бях подготвен за неописуемата жегата, която ме посрещна на двайсет и пет километра южно от Бирмингам, Алабама, в гимназията „Кълвър Крийк“. Нашите спряха джипа на тревата, на два-три метра от входа на стаята ми – номер 43. При всяко излизане обаче за няколкото крачки до джипа за поредната доза багаж – който взе да ми се струва твърде много – слънцето прегаряше кожата ми през дрехите с безмилостна ярост, която ме изпълни с искрен страх от адските огньове.

Тримата с мама и татко разтоварихме колата общо взето бързо, но в стаята нямаше климатик и въпреки че – слава Богу – тук бяхме защитени от слънчевите лъчи, разликата беше едва осезаема. Стаята ме изненада: очаквах плюшен килим, дървена ламперия по стените и викторианска мебел. С изключение на един лукс обаче – собствената баня – се намирах в кутия. Голите бетонни стени, покрити с дебел слой бяла боя, и карираният зелено-бял балатум на пода напомнях повече на болница, отколкото на ученическото обиталище от мечтите ми. Пред прозореца на отсрещната стена се издигаше грубо дървено двуетажно легло с матраци от изкуствена кожа. Бюрата, гардеробите и полиците за книги бяха захванати за стената, за да попречат на обитателите да развихрят пространственото си въображение. *И нямаше климатик.*

Седнах на долното легло, а мама отвори куфара и извади няколко биографии, с които татко бе приел да се раздели. Взе да ги реди по полиците.

– Сам ще разопаковам, мамо.

Татко се изправи – вече искаше да си тръгва.

– Нека поне да застеля леглото – каза мама.

– Не, сериозно. Ще се справя. Не се притеснявай.

Подобни мигове в никакъв случай не бива да се протакат до безкрайност. В даден момент трябва просто да дръпнеш лейкопласта рязко – ще те заболи, но всичко ще свърши и ще си отдъхнеш.

– Боже, ще ни липсваш – рече мама неочаквано и се запровира между куфарите по пода, за да стигне до леглото.

Изправих се и я прегърнах. Татко също се доближи и прегърна и двама ни. Неумолимата жегга, а и потта, в която плувахме, ни принудиха да се разделим почти веднага. Знаех, че се очакваше да заплача, но живеях с родителите си от шестнайсет години и отдавна чаках шанс за пробна раздяла.

– Не се тревожете – усмихнах се. – Ще се научим да говорим по южняшки.

Мама се засмя.

– И без дивотии – обади се татко.

– Добре.

– Без наркотици, алкохол и цигари.

Като възпитаник на „Кълвър Крийк“ той беше участвал в неща, за които само бях слушал: тайни купони, тичане по ливадите (непрекъснато се оплакваше как навремето били само момчета), наркотици, алкохол и цигари. Беше му коствало известни усилия да зареже пушенето, но дните на непокорство отдавна бяха зад гърба му.

– Обичам те – изгърсиха и двамата едновременно.

Нямаше как да не го кажат, но думите им само направиха положението още по-неловко, досущ като гледката на целуващи се баба и дядо.

– И аз ви обичам. Ще се обаждам всяка неделя.

По стаите нямаше телефони, но нашите се бяха погрижили да се настаня близо до един от петте обществени телефона в „Кълвър Крийк“.

След още една прегръдка – първо с мама, после с татко –

ДЖОН ГРИН

всичко свърши. Проследих през задния прозорец колата, която се отдалечи по виещия се между сградите път. Може би трябваше да изпитам лигава, сантиментална тъга, но всъщност жадувах основно за прохладата, затова изнесох един от столовете и седнах отвън до вратата, в сянката на широката стряха, с надеждата за някакъв повей, който така и не се появи. Въздухът не помръдваше и навън беше също толкова душно, колкото и вътре. Огледах новия си дом: шест етажни постройки, всяка с по шестнайсет стаи, подредени в шестоъгълник около просторен кръг, покрит с трева. Напомняше на някакъв солиден стар хотел. Навсякъде се разхождаха или прегръщаха усмихнати момчета и момичета. Изпитах някаква неопределена надежда някой да се приближи и да ме заговори. Представих си и разговора:

– Здравсти. За първа година ли си тук?

– Да. От Флорида съм.

– Страхотно. Значи си свикнал с жегата.

– Не бих свикнал с тази жегата и да идвах от пъкъла – щях да се пошегувам аз. Първото им впечатление от мен щеше да е добро. „О, забавен е. Този Майлс е готин.“

Разбира се, не стана така. Нещата никога не ставаха както си представях.

Върнах се вътре отегчен, съблякох ризата, легнах на напечената кожа и затворих очи. Не знаех какво е усещането след кръщение, когато се „прераждаш“, просъзлен от вълнение и така нататък, но надали беше кой знае колко по-добро от прераждането на човек, който няма минало. Замислих се за хората, учили в пансион, за които бях чел – Джон Ф. Кенеди, Джеймс Джойс, Хъмфри Богарт. Спомних си преживелиците им – Кенеди например обожавал училищните номера. Замислих се и за Голямото може би, за случките, които може би ме очакваха, за запознанствата, които може би ми предстояха, за бъдещия ми съквартирант (няколко седмици по-рано бях получил писмо с името му, Чип Мартин, но не пишеше

нищо повече). Независимо кой беше Чип Мартин, молах се да се появи с цяла артилерия мощни вентилатори, защото аз не носех нито един, а на матрака под мен вече се беше образувала локва пот, което толкова ме отврати, че зарязвах мислите и станах да потърся кърпа, за да избърша потта. А после си казах: „Е, преди приключенията трябва да се разопакова.“

След като залепих една карта на света на стената и прибрах повечето си дрехи по чекмеджетата, забелязах, че от горещината и влагата във въздуха дори стените са се изпотили. Реших, че сега не му е времето за физически труд. Нуждаех се от опияняващ студен душ.

Отвътре на вратата на банята имаше огромно огледало, което безмилостно отрази разсъблеченото ми тяло, когато се наведох да пусна душа. Винаги съм се изненаждал колко съм кльощав – ръцете ми не променяха дебелината си от китката до рамото, а на гърдите ми нямаше и помен нито от мазнини, нито от мускули. Наблюдението ме притесни и се зачудих дали не може да се направи нещо с огледалото. Дръпнах безличната бяла завеса за баня и се мушнах под душа.

За съжаление той явно беше проектиран за човек с височина около метър и десет, така че студената струя обля горната част на корема ми – с цялата мощ на капещата чешма. За да намокря обляното си в пот лице, трябваше да се разкряча и да прилекна доста. Убеден съм, че на Джон Ф. Кенеди (който според биографията му бил метър и осемдесет, точно колкото мен) не му се е налагало да *клучи* в своя пансион. Не, това тук беше съвсем друга история. Докато цъцрещият душ вяло сълзеше по кожата ми, се запитах ще мога ли изобщо да открия Голямото може би на подобно място, или просто се бях заблудил жестоко.

Приключих с душа, увих кърпата около кръста си и отворих вратата на банята. Заварих в стаята ниско мускулесто момче с рошава кестенява коса, което тъкмо вкарваше огромен зелен войнишки сак в стаята. На височина беше точно

ДЖОН ГРИЙН

метър и петдесет, но беше добре сложен, като умален модел на Адонис, и от него се носеше миризмата на застоял тютюнев дим.

„Върхът! – помислих си. – Ще се запозная със съквартиранта си гол.“

Той дотъгузи сака в стаята, затвори вратата и се изправи пред мен.

– Аз съм Чип Мартин – обяви с плътен глас на радиоводещ. Преди да отвърна, добави: – Бих се ръкувал с теб, но май е по-добре да стискаш здраво кърпата, докато не си сложиш някакви дрехи.

Засмях се, кимнах (Яко, нали? Че кимнах) и рекох:

– Майлс Халтър. Приятно ми е.

– Майлс, както е в стиха „мили път ме чакат преди съня?“² – попита той.

– Моля?

– Стихотворението на Робърт Фрост. Не си ли чел нещо от него?

Поклатих глава.

– Имаш късмет – усмихна се той.

Извадих чисто бельо, сини къси футболни гащета „Адидас“ и бяла фланелка, промърморих, че се връщам след минута и се шмугнах обратно в банята. Дотук с доброто първо впечатление.

– Къде са вашите? – попитах от банята.

– Нашите ли? Бащата в момента е в Калифорния. Сигурно се е изтегнал в кожения си фотьойл. Или се разкарва с пикапа. И в двата случая се налива с нещо. Майка ми в момента най-вероятно излиза от училището.

– Аха – отвърнах, стъписан от потока лична информация. Вероятно не трябваше да задавам въпроси, чиито отговори не ме вълнуваха.

2 Игра на думи: освен собствено име на английски *miles* означава и „мили“; стихът е от стихотворението *Stopping by Woods on a Snowy Evening* на американския поет Робърт Фрост (1874-1963). – Бел. пр.

Чип извади чаршафите си и ги метна на горното легло.

– Предпочитам да спя горе. Надявам се нямаш нищо против.

– Ами не. Както кажеш.

– Виждам, че си поукрасил наоколо – каза и посочи картата на света. – Харесва ми.

И после започна да изброява държави. Говореше монотонно, сякаш го беше правил стотици пъти преди това.

Албания

Алжир

Американска Самоа

Андора

Афганистан

И така нататък. Едва след като изреди всички, започващи с „А“, вдигна глава и забеляза подозрителния ми поглед.

– Бих продължил до края, но вероятно ще те отегча. Научих ги през лятото. Боже, нямаш си представа каква скука е лятно време в Ню Хоуп, Алабама. Все едно да седнеш да гледаш как покълва соята. Ти откъде си впрочем?

– Флорида – отвърнах.

– Не съм бил.

– Доста си добър с държавите – отбелязах.

– О, да. Всеки с талантите си. Аз имам много добра памет.

А ти...?

– Ами знам последните думи на доста хора.

Това беше тайното ми увлечение – да уча последните думи на разни хора. Другите примираха по шоколада, аз се омагьосвах с предсмъртни речи.

– Дай пример?

– Харесвам тези на Хенрик Ибсен³. Бил е драматург – знаех много за Ибсен, но така и не бях чел нито една негова пиеса. Не обичах да чета пиеси. Предпочитах биографиите.

3 Хенрик Ибсен (1828–1906) – норвежки драматург, смятан за основател на съвременната драматургия. – Бел. пр.

ДЖОН ГРИЙН

– Да, знам кой е – рече Чип.

– Та той боледувал доста дълго, но една сутрин прислужницата му каза: „Днес изглеждате по-добре“, а той я изгледал и отвърнал: „Напротив“ и умрял.

Чип се засмя.

– Зловещо. Но ми харесва.

И ми разказа, че учи в „Кълвър Крик“ от три години. Влязъл в девети клас, от самото начало, а сега бил в единайсети, като мен. Стипендиантче, както се нарече – получил пълна стипендия. Чул, че е най-доброто училище в Алабама, затова в есето на приемния изпит написал, че иска да попадне в училище, където ще може да чете дебели книги. У тях баща му имал навика да го налага с книгите – продължавал в есето – затова избирал все тънки книжлета с меки корици – заради собствената си сигурност. Родителите му се развели в девети клас. Харесвал „Потока“⁴, както го наричаше, но:

– Тук трябва да внимаваш – както с учениците, така и с учителите. А аз мразя да внимавам – вирна нос той.

Аз също не обичах да внимавам – или поне така ми се искаше.

Разказа ми всичко това, докато ровеше из сака и тъпчеше дрехи по чекмеджетата с пълно презрение към реда. Чип не вярваше в идеята за „чекмеджето за чорапи“ или „чекмеджето за фланелки“. Смяташе, че всички чекмеджета имат равни права и ги пълнеше с всичко, което се събираше вътре. Майка ми би припаднала.

След като приключи с „разопаковането“, той ме бутна малко грубо по рамото и заяви:

– Надявам се да си по-як, отколкото изглеждаш.

После излезе от стаята и остави вратата отворена. След няколко секунди надникна обратно и видя, че не съм помръднал.

⁴ Името на училището, „Кълвър Крик“, в превод означава буквално Потока Крик. – Бел. пр.

Прочетохте ли

„Вината в нашите звезди“

от Джон Грийн? Бестселърът на „Ню Йорк Таймс“, който списание „Тайм“ определи като „гениален“. Разказва емоционалната и разтърсваща история на Хейзъл Ланкастър и Огъстъс Уотърс, двама тийнейджъри от Индианаполис, които се срещат в група за взаимопомощ.

„Не мога да разкажа любовната ни история и затова ще говоря за математика. Не съм математик, но знам едно: между 0 и 1 има безкрайно много числа. Например 0,1, 0,12, 0,112 и така до безкрай. Но, разбира се, безкрайните множества от числа между 0 и 2 и между 0 и милион са много по-големи. Едни безкрайности са по-големи от други. Научихме това от един писател, когото и двамата харесвахме. Има дни, в които ме обзема негодувание срещу размера на моето безкрайно множество. Искам повече числа, отколкото най-вероятно ще получа, и Бог ми е свидетел, че искам за Огъстъс Уотърс повече числа, отколкото той получи. Но, Гас, любов моя, не мога да ти опиша колко съм признателна за нашата малка безкрайност. Не бих я заменила за нищо на този свят. За броени дни ти ми подари цяла вечност и затова съм благодарна.“

Това са думи на Хейзъл. Когато е само на 13 години, тя вече е приела съдбата си и знае, че не ѝ остава много време. Една година по-късно експериментално лекарство ѝ подарява още няколко години живот. На 16 тя вече гледа на себе си като на „професионално боледуваща“ и е преминала отвъд всичко – училището, приятелите, нормалността. Докато един ден в групата за взаимопомощ, която посещава, не среща Огъстъс. Той е интелигентен, привлекателен и забавен. Дватама обсъждат книги, слушат музика, гледат филми и се влюбват. Да бъде с него, е едновременно неочакван подарък и необходимо пътешествие за Хейзъл, подтикващо я да преразгледа как болестта и здравето, животът и смъртта определят нея самата и следите, които всеки остава след себе си... А те, както казва Гас, често се оказват белези.

Може да поръчате романите на Джон Грийн в интернет на адрес:
egmontbulgaria.com/johngreen.